

Tweemaandelijks blad van de Protestantse Kerk in en rond Brussel

PB-PP
BELGIE(N) - BELGIQUE

Protestantse Kerkbrief

jaargang 36 • nummer 1 • februari - maart 2024

Veertig dagen en Pasen

Afgiftekantoor:

Brussel de Brouckère

Erkenningsnummer: P 910493

Tweemaandelijks

Protestantse Kerk Brussel

Nieuwe Graanmarkt 8, 1000 Brussel

www.protestantsekerkbrussel.be

- **Wat goed dat jij er bent!**
- **Afscheid dat een welkom is**
- **Avond over Huub Oosterhuis**

Colofon

De Protestantse Kerkbrief is het blad van de Protestantse Kerk in en rond Brussel. Het verschijnt een zestal keren per jaar.

E-mailadres: kerkbrief@gmail.com
De redactie bestaat momenteel uit ds. Judith van Vooren en ds. Douwe Boelens

Verantwoordelijke uitgever:
ds. Douwe Boelens

De redactie behoudt zich het recht voor om een ingezonden artikel in te korten, redactioneel te bewerken of niet te publiceren. Zij is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de artikelen en slechts ten dele voor de stijl.

Reacties zijn altijd welkom!

Uiterste inleverdatum voor de kopij Kerkbrief april - mei 2024:

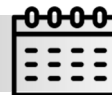
maandag 18 maart

40 dagen op weg naar Pasen

Het blad Kind-op-Zondag verzorgde de thema's en het materiaal voor de 40-dagentijd en Pasen (zie voorpagina en pag. 6)

Agenda

- Donderdag 1 februari, 20.00 uur: Kerkenraadsvergadering via Webex
- Woensdag 14 februari, 19.30 uur: Districtsvergadering ABL
- Donderdag 15 februari, 14.00 uur: Oecumenische Bijbelkring 'De moeders van Jezus' (vervolg) in CC Den Blank, Overijse
- Maandag 19 februari, 14.30 uur: Bijbelkring in Wemmel rond een toekomstvisioen
- Woensdag 21 februari, 20.00 uur: Taizégebed in Tervuren
- Donderdag 22 februari, 20.00 uur: Wijkbijeenkomst over Huub Oosterhuis in de kerk aan de Nieuwe Graanmarkt
- Zaterdag 24 februari: extra Synodezitting in Brussel
19.30 uur: Taizéviering in Dilbeek
- Maandag 4 maart, 20.00 uur: Wijkbijeenkomst over 'voltooid leven' in de kerk aan de Nieuwe Graanmarkt
- Dinsdag 5 maart, 14.00 uur: Wijkbijeenkomst over 'voltooid leven' bij mevr. Annemarie Haverkorn in Wemmel
- Dinsdag 5 maart, 20.00 uur: lezing van Eva Kamanda en Kristof Bohez over 'Een verzwegen leven' in CC Den Blank, Overijse
- Donderdag 7 maart, 14.00 uur: Wijkbijeenkomst over 'voltooid leven' bij mevr. Elly Blom in Overijse
- Maandag 18 maart, 14.30 uur: Bijbelkring in Wemmel rond een toekomstvisioen
20.00 uur: Taizégebed in Overijse
- Zaterdag 23 maart, 19.30 uur: Taizégebed in Dilbeek
- Witte Donderdag, 28 maart, 20.00 uur: gemeenschappelijke dienst in Brussel
- Goede Vrijdag, 29 maart, 20.00 uur: gemeenschappelijke dienst in de William Tyndale-Silokerk, Vilvoorde

Veertig dagen bleef hij in de woestijn

Over eenzaamheid – Gedachten bij Marcus 1:13

Afgelopen week las ik een boek van Els van Wijngaarden over **Voltooid leven**. Er is in dat boek en de interviews die het bevat, opmerkelijk veel sprake van eenzaamheid. Heel herkenbaar is dat. Veel mensen kennen in hun leven tijden van existentiële eenzaamheid. Soms gaat het daarbij om een keuze. Mensen hebben tijd en ruimte nodig om zich te focussen op wat voor hen het meest wezenlijke is. Ze trekken zich terug om te lezen, te mediteren, na te denken; soms trekken ze hiervoor ook letterlijk naar een plaats van stilte zoals bijvoorbeeld een klooster of ze lopen een stuk van de weg naar Compostella. In de eenzaamheid en stilte komen ze op adem, connecteren zich met hun diepste zelf, met God. Vanuit de vernieuwde energiestroom kunnen ze versterkt naar hun werk- en woonomgeving terugkeren.

Het kan ook gebeuren dat mensen, zonder het goed te beseffen, zichzelf voorbijlopen in de drukte van de dag, in de ‘nonsens’ van hun bezigheden, totdat ze zichzelf en anderen volledig zijn kwijt geraakt. De eenzaamheid van een *burn-out* is een uiterst pijnlijke ervaring. Lichaam en geest roepen je dan een halt toe. Heroriëntatie dringt zich op vanuit een gevoel van volkomen

verlorenheid. Het is vaak een lange en moeizame weg, maar ook hier wacht een terugkeer met hernieuwde krachten.

De eenzaamheid die de mensen in de genoemde interviews tegenkomen, is van een nog andere aard. Het gaat om mensen wiens wereld steeds kleiner wordt, wiens horizon verengt; vertrouwde mensen vallen weg, geliefden moeten worden gemist, mensen die zorgdragen voor hen hebben soms erg weinig tijd om er ook echt te zijn. Vaak ontbreekt deze mensen de kracht of de zin om nog verbinding te zoeken met anderen.

‘Eenzaamheid’ is daarmee een veelzijdig begrip dat ook haar zusje ‘gemeenschap’, in de diepe betekenis van ontmoeting, veronderstelt. Want of eenzaamheid nu een gekozen situatie is dan wel iets wat je overkomt, de blik blijft min of meer hoopvol gericht op de tijd van nieuwe verbinding met jezelf, met mensen om je heen, met de wereld, met God. Het lijkt sterk op de beweging van het graan dat in de aarde valt om vrucht te dragen. De Veertigdagentijd lijkt daarmee een geschikte periode om deze beweging de plaats te geven die ze nodig heeft.

ds. Judith van Vooren

Doordenkertje

“Het is onze blik die anderen vaak in de kleinste hokjes stopt, en het is ook onze blik die hen daaruit kan bevrijden.”

*Amin Maalouf,
Moorddadige Identiteiten pag. 31*

“Ieder van ons zou moeten worden aangemoedigd zijn eigen diversiteit te accepteren, zijn identiteit te zien als de som van zijn verschillende achtergronden, in plaats van haar te verwarren met één enkele achter-

grond die is verworden tot een soort opperwezen en een middel om anderen uit te sluiten, en om soms oorlog mee te voeren. (...) Voor ieders ontwikkeling alsook voor de openbare orde is het essentieel dat we in alle rust naar onze diverse achtergronden kunnen leven.”

*Amin Maalouf,
Moorddadige Identiteiten, pag. 211-212*

In: Amin Maalouf, Moorddadige identiteiten, 2021, Davidsfonds/Standaard Uitgeverij

Kerkdiensten Protestantse Kerk Brussel

Zondag 4 februari

5de zondag na Epifanie

Voorganger ds. Douwe Boelens
 Ambtsdrager Anita Bultena
 Organist Felix Snyers
 Gemeentelid Rob van Drimmelen
 Collectes Leprazending-België/Kerk

Zondag 11 februari, 18+ lunch

6de zondag na Epifanie

Voorganger ds. Judith van Vooren
 Ambtsdrager Paola Vitulano
 Organist Raymond Auquier
 Gemeentelid Frits Bastiaens
 Collectes VPKB/Kerk

Zondag 18 februari, Schrift en Tafel, Jeugdkerk

1ste zondag van de 40 dagen

Voorganger ds. Douwe Boelens
 Ambtsdrager Eugène Kitoko
 Organist Anna Rusakova
 Gemeentelid Rob van Drimmelen
 Collectes Diaconie/Kerk

Zondag 25 februari, themadienst

2de zondag van de 40 dagen

Voorganger Willemin Koivunen
 Ambtsdrager Anne Theo Seinen
 Organist Raymond Auquier
 Gemeentelid Greet Heslinga
 Collectes Kerk & Wereld/Kerk

Zondag 3 maart

3de zondag van de 40 dagen

Voorgangers ds. Douwe Boelens
 Ambtsdrager Anita Bultena
 Organist Felix Snyers
 Gemeentelid Ko van der Meer
 Collectes VPKB/Kerk

Zondag 10 maart, Jeugdkerk

4de zondag van de 40 dagen

Voorganger ds. Judith van Vooren
 Ambtsdrager Paola Vitulano
 Organist Raymond Auquier
 Gemeentelid Frits Bastiaens
 Collectes Protestantse Solidariteit/Kerk

Zondag 17 maart

5de zondag van de 40 dagen

Voorganger Kelly Keasberry
 Ambtsdrager Eugène Kitoko
 Organist Anna Rusakova
 Gemeentelid Rob van Drimmelen
 Collectes Kerk & Wereld/Kerk

Witte Donderdag, 28 maart, Brussel Schrift en Tafel

Voorgangers ds. Douwe Boelens
 en ds. Judith van Vooren
 Ambtsdrager Lex Buddingh
 Organist Raymond Auquier
 Collecte Diaconie/Kerk

Goede Vrijdag, 30 maart, Vilvoorde Lezingen en gebeden

Voorgangers ds. Judith van Vooren
 en ds. Douwe Boelens
 Ambtsdragers uit Brussel en Vilvoorde
 Organist uit Vilvoorde

Zondag 31 maart, Pasen

Voorganger ds. Judith van Vooren
 Ambtsdrager Anne Theo Seinen
 Organist Anna Rusakova
 Gemeentelid Ko van der Meer
 Collectes PSC/Kerk

Zondag 7 april, 2de zondag van Pasen

Voorganger ds. Douwe Boelens
 Ambtsdrager Paola Vitulano
 Organist Felix Snyers
 Gemeentelid Frits Bastiaens
 Collectes VPKB/Kerk

Samenkomsten in de kring van de voormalige Bethlehemkerk

**Zondagen 11 februari en 10 maart
 diensten van Schrift en Tafel**

Voorganger ds. Douwe Boelens

Zondagen 25 februari en 31 maart

Diensten, gestreamd vanuit de PKB

Plaats van samenkomst: Pastorij

Kerkstraat 60, 1701 Itterbeek

Contactpersoon: Johanna Jonkman

johanna.jonkman@pandora.be

Aanvang: 10.00 uur

Interactieve themadienst op 25 februari

Gesprekken bij de waterput

aangeboden door MiSaG (VPKB werkgroep Migratie, Samenleven en Geloven)

Als christenen geloven we in de Kerk als het lichaam van Christus, waar iedereen, hoeveel we ook van elkaar verschillen, op z'n eigen manier onmisbaar is voor het geheel. Onze kerk kan mensen een veilige plaats bieden, te midden van alle polarisatie en uitsluiting in de samenleving.

Daarom is het belangrijk dat we samen over elkaars verschillen en eigenheid in gesprek kunnen gaan. Dat is kwetsbaar en spannend. In een themadienst, onder leiding van Willemijn Koivunen, zullen we daar wat eerste stappen in zetten.

Leidend is het verhaal van de ontmoeting tussen Jezus en de Samaritaanse vrouw bij de waterput. Ook bekijken we samen een stukje van de documentaire **'Een Ander Verhaal'** van Willemijn Koivunen.

Wie alvast nieuwsgierig is kan de film op YouTube bekijken: *'Documentaire Een Ander Verhaal'*.

Hebt u zelf al gedachten qua teksten, liederen of muziek bij het thema die we in de dienst een plaats kunnen geven, stuur een mailtje naar willemijnkoivunen@gmail.com. U bent van harte welkom!

Willemijn Koivunen en Judith van Vooren

Diensten in de Goede Week

Naar goede traditie zullen we in de **Goede Week** gezamenlijke diensten houden met de Protestantse Kerk van Vilvoorde.

Op **Witte Donderdag**, donderdag 28 maart, bent u allen van harte uitgenodigd voor de viering in de PKB.

De viering van **Goede Vrijdag**, 29 maart, zal doorgaan in de **William Tyndale-Silokerk** (Tuchthuiscomplex, Rondeweg 3 (b. 01), 1800 Vilvoorde).

Beide vieringen beginnen om 20.00 uur

Project voor de 40-dagentijd en Pasen: “Wat goed dat jij er bent!”

In het 40-dagentijdproject van dit jaar vieren we de nabijheid van andere mensen en van God in ons bestaan. In de verhalen ontdekken we wat het betekent om er niet alleen voor te staan: *Wat goed dat jij er bent!*

Het is goed dat mensen er voor elkaar kunnen zijn. Om samen te genieten van het leven, maar ook om elkaar te troosten en te steunen als dat nodig is. Jezus heeft laten zien wat het betekent dat God naar mensen omziet. Hij deed voor hoe mensen voor elkaar kunnen zorgen op de weg naar Gods koninkrijk. Wie daar iets van ervaart, kan dankbaar zeggen: *Wat goed dat jij/u er bent!*

	Bijbellesing	Thema
Eerste zondag 18 februari 2024	Marcus 1:12-15	Wat heb je nodig?
Tweede zondag 25 februari 2024	Marcus 9:2-10	Een vleugje hemel
Derde zondag 3 maart 2024	Johannes 2:13-22(25)	Een heilige plaats
Vierde zondag 10 maart 2024	Johannes 6: (1)4-15	Geef maar door
Vijfde zondag 17 maart 2024	Johannes 12:20-33	Een boodschap voor jou
Zesde zondag (Palmzondag) 24 maart 2024	Marcus 11:1-11	Op weg naar Jeruzalem
Pasen 31 maart 2024	Johannes 20:1-18	Wat goed dat jij er bent!

Bron: Kind-op-Zondag

Bijeen

Komende wijkbijeenkomsten

“Huib Oosterhuis”	Donderdagavond 22 februari	Gertjan Bikker
“Voltooid leven”	4 t/m 7 maart	ds. Judith van Vooren
“Kerk en discriminatie”	mei	Rob van Drimmelen

Avond over Huib Oosterhuis op 22 februari

Op Paaszondag 2023 overleed de grootste religieuze dichter van zijn tijd: Huib Oosterhuis.

Deze woordkunstenaar maakte samen met verschillende componisten talloze liederen, die hun weg gevonden hebben naar protestantse en katholieke liedboeken en die voor velen vormend voor het geloof zijn geworden. Daarnaast schreef Oosterhuis veel essays, gedichten en ander werk. Een groot deel van zijn liederen en gedichten is vertaald in andere talen. Hij was ook actief in de Nederlandse kerkelijke wereld en in de Nederlandse politiek.

Er was en is veel lof voor Oosterhuis, die voor velen nog altijd als een belangrijke inspiratiebron geldt, maar er zijn ook kritische noten, vanuit verschillende hoeken.

Hij belichaamt allerlei kerkelijke en maatschappelijke ontwikkelingen van zijn tijd: de

gevestigde kerk van na de Tweede Wereldoorlog, de wens tot vernieuwing van de liturgie en de kerkelijke organisatie in de jaren zestig, het maatschappelijk engagement in de jaren zeventig en de secularisatie vanaf de jaren tachtig. Die ontwikkelingen hadden hun weerslag op zijn liederen en gedichten.

Op donderdagavond 22 februari zal ondergetekende in onze kerk een inleiding houden over het leven en het werk van Huib Oosterhuis. We zullen aansluitend enkele gedichten en liederen van hem lezen en nader beschouwen, waarbij gerekend wordt op de inbreng van de aanwezigen. Vanzelfsprekend zal er ook gezongen worden.

Aanvang 20.00 uur, einde 22.00 uur.

U bent van harte welkom!

Gertjan Bikker

'Levensmoe' of 'Voltooid leven'? *What's in a name?*

Sinds een aantal jaren bestaat er, overgewaaid uit Nederland, ook in Vlaanderen een discussie over de mogelijkheid om ook mensen, die nu buiten het bestaande kader van de euthanasiewet vallen, min of meer actief bij te staan bij hun sterven, wanneer de doodswens sterker is geworden dan de wens tot leven.

Het gaat vaak om ouderen die menen dat hun leven 'af' is. Ze hebben het gevoel dat het beste is geweest en dat hen nu vooral aftakeling en verlies van zelfstandigheid en waardigheid wacht.

Er is geen sprake van onverdraaglijk en uitzichtloos lijden in de zin van de huidige euthanasiewetgeving. Wel vrezen zij dat deze situatie zich bij hun (nog) ouder worden zal gaan voordoen. Sommigen lijden onder het vooruitzicht daarvan alleen al. Die situatie willen ze vóór zijn door hun leven af te breken op het 'hoogtepunt'.

Sommigen spreken over '*voltooid leven*', een term die mogelijk te vriendelijk is om over een toch wel pijnlijk onderwerp te spreken. Immers, er is vaak sprake van eenzaamheid, van het gevoel niet meer mee te tellen en angst om autonomie volledig te verliezen. Anderen gebruiken liever de term '*levensmoe*', een term die wellicht dichter staat bij de hiervoor genoemde gevoelens.

Veel mensen zijn van mening dat het beslissen over het moment van hun dood een daad is van zelfbeschikking, een keuzevrijheid die een mens moet hebben. Anderen stellen vragen bij deze keuzevrijheid. In hoeverre wordt deze kwestie bepaald door de manier waarop wij met ouderen omgaan, hoe wij oud-zijn waarderen of niet? Welke invloed heeft de wijze waarop in onze maatschappij wederzijdse afhankelijkheid wordt gewaardeerd op mijn individuele besluitvorming? Hoe verhouden zich persoonlijke vrijheid en maatschappelijke problematiek zoals die van vereenzaming en individualisering?

Hoe speelt geloof hierbij een rol? Kunnen we in het Bijbels getuigenis handvaten vinden om ons te situeren ten opzichte van het ouder worden en de daarmee vaak gepaard gaande ouderdomskwalen? Welke visie ontdekken we in de Bijbel op ouder worden en op de plaats die ouderen kunnen hebben in de samenleving?

Tijdens de wijkbijeenkomsten zullen we op deze en andere vragen ingaan. Ook zal er een korte inleiding worden gehouden over het thema aan de hand van het boek van Els van Wijngaarden, *Voltooid-leven*.

ds. Judith van Vooren

Bijeenkomsten 'voltooid leven'

Maandag 4 maart om 20.00 uur in de kerk, opgave bij Judith van Vooren

Dinsdag 5 maart om 14.00 uur ten huize van Annemarie Haverkorn van Rijsewijk

Lindendreef 14, 1780 Wommel
Opgave bij Judith van Vooren

Donderdag 7 maart om 14.00 uur ten huize van Elly Blom

Ensordreef 6, Overijse
Opgave bij de gastvrouw:
elisabeth.rietveld@telenet.be
of 02 687 45 24

Oecumenische Bijbelkring op 15 februari

Het was alweer een tijdje geleden, maar op donderdag 14 december jl. pakten we de draad weer op: de **Oecumenische Bijbelkring** bracht acht mensen samen in de Blank rond '*de moeders van Jezus*'.

Het werd een boeiende middag maar de tijd ontbrak om over àlle moeders te spreken met elkaar. Goede reden voor een vervolgbijeenkomst en wel op **donderdag 15 februari om 14.00 uur**.

Ook deze bijeenkomst zal doorgaan in CC Den Blank te Overijse. U bent van harte welkom, ook indien u de eerste keer heeft gemist!

Judith van Vooren

Bijbelkring over toekomstvisioenen op 19 februari en 18 maart

Op de Bijbelkring in Wemmel lezen we recentelijk (over) toekomstvisioenen. Daar zijn er veel van in de Bijbel: over een nieuwe hemel en een nieuwe aarde, de 'Dag van de Heer', de komst van de Mensenzoon, Jeruzalem...

Wat doen we daarmee? Daar denken we samen over na op de maandagen **19 februari, 18 maart, 22 april, 3 juni**.

Ieder is welkom. De Bijbelkring begint om 14.30 uur.

ds. Douwe Boelens

Uit de Kerkenraad

Na een lang proces van volharding en trouw waarin de leden van de Bethlehemkerk ernaar hebben gestreefd om als zelfstandige gemeente van de VPKB te blijven voortbestaan, hebben de Kerkenraad en de Beheerraad van de Bethlehemkerk uiteindelijk, met goedkeuring van hun Gemeentevergadering op 12 maart 2023, moeten besluiten om haar statuut als zelfstandige gemeente op te heffen. De delegaties van de Kerkenraden van de Protestantse Kerk Brussel en de Bethlehemkerk kwamen op 21 december samen, in aanwezigheid van een afgevaardigde van het district Antwerpen, Brabant en Limburg (ABL) om de overeenkomst te tekenen die dit besluit implementeert.

Het opheffen van de gemeente was een moeilijke beslissing. De PKB is dankbaar voor wat deze gemeente heeft betekend voor haar leden en voor de VPKB.

De PKB heeft de overgebleven gemeentelieden uitgenodigd om zich bij onze kerk in te schrijven en ds. Douwe Boelens zal eens in de maand een dienst blijven leiden in Itterbeek.

Samen brachten we een toast uit op al het

goede dat de Bethlehemkerk heeft voortgebracht, onze gezamenlijke geschiedenis en basis die de betrokken personen ook in ons midden de nodige steun en kracht kan geven om hun geloof verder vorm te geven.

Wij heten hen dan ook van harte welkom in onze gemeenschap.

Aangezien de Bethlehemkerk niet meer bestaat, is ook de omschrijving op de omslag van de Kerkbrief aangepast naar *"Tweemaandelijks blad van de Protestantse Kerk in en rond Brussel"*.

Dat laatste blijft natuurlijk van toepassing en omvat naast Brussel, Wezembeek-Oppem, Tervuren en Overijse natuurlijk ook Itterbeek.

In de wereld rondom ons is het, zowel veraf als dichtbij, helaas vaak niet zo rooskleurig als we graag zouden willen. Het zou al een stap in de goede richting zijn als we zelf proberen datgene ten goede te veranderen, waar we zelf invloed op hebben.

De Kerkenraad kijkt ernaar uit om er samen met u een inspirerend nieuw jaar van te maken waarin wij elkaar mogen bemoedigen en energie geven.

Lex Buddingh, scriba PKB

Einde en nieuw begin voor de gemeente van de Bethlehemkerk

Advents- en Kerstontbijt in de kring van de Bethlehemkerk, bijeen in de Pastorij te Itterbeek

2024 zou een jubileumjaar worden met de woorden: "135 jaar Bethlehemkerk". Inderdaad, op 4 februari 1889 werd ze opgericht. In plaats van een jubileumjaar voor te bereiden viel in 2023 het besluit dat de Bethlehemkerk zou opgeheven worden.

Tijdens de viering van 100 jaar Bethlehem werd het volgende genoteerd: *"De gemeente vergrijsst en wordt kleiner. Niemand weet hoe de toekomst zal zijn."*

Toch vierden wij **"120 jaar Bethlehem"** met een opendeur op 26 april 2009.

Deze viering was niet zonder zorg maar had toch een toekomstvisie.

De gemeenteleden vorm(d)en een (h)echte familie. Samen zijn we er in blijven geloven. Samen hebben we gestreden. Ook toen we op 6 maart 2020 afscheid moesten nemen van de gebouwen.

Wat zijn gebouwen? We vonden een nieuwe plek waar we ons thuis voelden en waar we ons werk verder konden zetten.

Natuurlijk kwam er op 13 maart 2020 een boosdoener in het spel met de naam *Covid-19/Corona*. Hij zette iedereen gedurende twee jaar op non-actief.

We bleven in de toekomst geloven. Op zondag 4 december 2022 organiseerden we een Adventsconcert in de Sint-Annakapel met aansluitend een Adventsmarkt in de plaatselijke parochiezaal. Dit werd een groots succes en we verwierven bekendheid in de plaatselijke gemeente.

We hadden contacten opgebouwd met andere geloofsgemeenschappen. Dit leidde tot een gezamenlijke oecumenische dienst in de Rooms-Katholieke kerk St. Pieter tijdens de *'Week van Gebed voor de Eenheid van de Christenen'*.

We hebben een rijk verleden met vele gelukkige en mindere gelukkige momenten, maar vooral met gezegende momenten die we zullen blijven koesteren.

We moeten ons nu op de toekomst richten. Moge de Heer met ons zijn, zodat eenieder van ons zijn plek kan vinden in deze nieuwe gemeenschap.

Johanna Jonkman

In memoriam: Jan Prillewitz

Op 29 december 2023 ging van ons heen:

Jan Prillewitz,

weduvnaar van Gesien Prillewitz-van der Meer.

Jan zag op 27 maart 1933 het levenslicht, in Rotterdam Charlois, in een streng gereformeerd gezin. Met zijn diploma MO Nederlands op zak begon hij als journalist voor 'De Rotterdammer'.

Hij trouwde met Gesien van der Meer en na de geboorte van hun eerste kind, Paul, ging Jan het gezin voor naar Brussel, waar hij werkte als woordvoerder bij het Europees Parlement. In België werd ook hun tweede kind, Frank, geboren.

Na Brussel woonde het gezin in Overijse. Lange jaren was Jan actief lid van de filosofiekring. Sinds zijn pensioen, was hij een gewaardeerd lid van de Nederlandse Vereniging.

Op 3 januari 2024 vond de afscheidsdienst plaats in kapel Zavelenborre te Overijse, geleid door Paul Vrolijk en Judith van Vooren. De liederen, onder andere Psalm 42, de Bijbelteksten, Job 14: 1-12 en Johannes 14: 1-9, alsook de meditatie gehouden door Paul Vrolijk, gaven uitdrukking aan Jans lange zoektocht, tussen vasthoudend vragen en grenzeloos vertrouwen. Met grote dankbaarheid werd tijdens de verschillende speeches gerefereerd aan het goede huwelijk van Jan en Gesien, de fijne gesprekken en de hechte band tussen de gezinsleden. Ook op de intense vriendschap die Jan later nog mocht beleven met Marina Rahusen werd tijdens de viering met dankbaarheid teruggekeken.

De kinderen en kleinkinderen, Maud en Jan waren erg belangrijk voor Jan. Hun band was sterk en warm.

Jan was een markante man, intelligent, belezen, kritisch en spits. Hij was tegelijkertijd een gevoelig mens, een romanticus voor

wie muziek een belangrijke rol speelde. De laatste jaren moest Jan steeds vaker rekening houden met de kwalen die zijn hoge ouderdom met zich

meebracht. De toenemende afhankelijkheid, de ziekenhuisopnames en de gang naar verzorgingshuizen vielen hem zwaar ondanks de steun en liefde die hij ondervond van zijn kinderen, familie en de vele vrienden.

Jan was een zoeker. De traditionele antwoorden op de diepste zinsvragen konden hem niet overtuigen. Bibliotheken vol heeft hij gelezen; talloze uren werden gevuld met diepgaande gesprekken met zijn vrienden, familie en pastores. Zijn leven werd een onophoudelijk gebed, de Bijbel zijn dagelijks brood; hij had een vast vertrouwen in God en bleef Hem dan ook bestormen met zijn vele vragen, ook over wat er na dit leven nog zou komen.

Rob, één van zijn vrienden en gesprekspartners zei hem vol liefde, kort voor zijn dood: "Jan, we laten ons verrassen..." Paul sloot zijn speech af met de mooie woorden: "Bedankt voor alles! Het was niet gering."

Dankbaar voor zijn leven, gaat ons medeleven uit gaat naar Paul, Frank en Ivo en hun kinderen Jan en Maud.

Judith van Vooren

Verslag en oproep van de Diaconie

Gewoonlijk vraagt de diaconie aan het einde van het jaar uw steun, maar dat herinnerden we ons pas nadat de decemberkerkbrief al was uitgekomen. De definitieve cijfers zijn nog niet beschikbaar, maar we verwachten geen tekort over 2023. De inkomsten waren relatief laag, maar de uitgaven eveneens. Vandaar dat we u willen oproepen de diaconie te blijven steunen 'zoals gebruikelijk'.

Sommige gemeenteleden dragen bij aan op maandelijkse basis, anderen aan het begin van het jaar of juist het eind van het jaar.

Dat is allemaal prima, hoewel enige voorspelbaarheid fijn is. Incidenteel hogere uitgaven door onvoorziene noden zijn natuurlijk nooit uit te sluiten. Indien nodig zullen we een aanvullende bijdrage vragen.

De belangrijkste uitgaven in 2023 op een rijtje: de vaste bijdrage ('cibel') aan het **Protestants Sociaal Centrum** bedroeg zoals voorgaande jaren € 9.500. Het 40-dagenproject leverde € 1.251 op voor **Maison Emmanuel in Charleroi** (Mont-sur-Marchienne), een huis voor ex-gevangenen op initiatief van ds. Aimé Musey, aalmoezenier in Brussel. € 2.000 van de Kerkkriebelsopbrengst werd bestemd voor een **vakschool in Mutuntu** in Rwanda. Voorts is er gecollecteerd o.a. voor **Protestantse Solidariteit, Dar-al-Amal**, het huis **Lilla Monod** en de **Leprazending**. Uitzonderlijk zijn er geen individuele financiële ondersteuning geweest in 2023. Het rekeningnummer van de diaconie van de Protestantse Kerk van Brussel is: BE42 7350 3273 4454.

Voor **Protestantse Solidariteit** (BE37 0680 6690 1028) en het **Protestants Sociaal Centrum** (BE77 4245 5403 7142) zijn de giften fiscaal aftrekbaar. Evenals heel veel andere goede doelen van harte aanbevolen, maar we hopen dat u de diaconie zelf ook blijft ondersteunen.

Tijdens de 40-dagentijd is het gebruikelijk om een aanvullende collecte te houden. De diaconie bezint zich nog op een mogelijk doel voor dit jaar. Suggesties zijn welkom. Aarzel niet één van de diakenen te contacteren uiterlijk 10 februari.

Namens de diaconie, Anne Theo Seinen

Bij het breken van het brood

Als wij weer het brood gaan breken dat Gij, Heer, ons geeft, leer ons dan met hem te delen die geen deel van leven heeft.

Als wij van de feestwijn drinken die Gij, Heer, ons geeft, leer ons dan om te gedenken wie een lege beker heeft.

Als wij samen in de kring staan om wat Gij ons geeft, leer ons dan om vast te houden wie geen hand in handen heeft.

Als wij weer de lofzang zingen om wat Gij ons geeft, leer ons dan voor hem te roepen die geen stem meer over heeft.

Als wij zo de toekomst vieren die Gij, Heer, ons geeft, leer ons dan vandaag te zorgen voor wie zelfs geen morgen heeft.

"Lied bij het breken van het brood"

NLB 387

tekst: Wim van der Zee

ProFest op 9 mei 2024

Het tweejaarlijkse evenement van de *Verenigde Protestantse Kerk in België* dat **ProFest** genoemd wordt, zal dit jaar op 9 mei gehouden worden in het 'Centre Culturel' in Spa. Het evenement heeft als titel meegekregen: **"Er was een dorst"**. Inschrijven kan op: inscriptions-profest24@proton.be Ook logistieke en andere vrijwilligers kunnen zich daar opgeven.

Lezing bij het Oecumenisch Forum op 5 maart: "Een verzwegen leven"

Van het Oecumenisch Forum in samenwerking met het Davidsfonds Overijse

In de universiteitsbibliotheek van Antwerpen ontdekt **Eva Kamanda** een portret van haar overgrootvader **François Kamanda**. In de hele familie is er niemand die veel weet over deze François, zelfs zijn eigen dochters niet. Wie of wat bewoog hem ertoe Congo te verlaten en in België een nieuw leven te starten? Waarom werd hij geportretteerd?

Samen besluiten **Eva Kamanda en Kristof Bohez** een poging te ondernemen om meer te weten te komen over François Kamanda. Die zoektocht wordt beschreven in hun boek **"Een verzwegen leven/Onze Congolese geschiedenis in België"** (Uitgeverij Vrijdag, 2022). En passant komt veel aan het licht over de (koloniale) geschiedenis van België. Op 5 maart 2024 zullen de auteurs ons meenemen op die boeiende zoektocht in de (familie)geschiedenis.

Plaats van samenkomst is **GC de Bosuil**, Witherendreef 1, 3090 Overijse. De avond begint om **20.00 uur**. Prijs: leden € 8, niet-leden € 13.

Inschrijving door overschrijving op rekening van Davidsfonds Overijse: BE 44 4342 5928 5145
Info Davidsfonds Overijse: <https://overijse.davidsfonds.be/>

Taizé-vieringen

De Taizévieringen in Tervuren en Overijse gaan maandelijks afwisselend door in de Sint-Martinuskerk te Overijse en in de Sint-Jan Evangelistkerk te Tervuren.

In Overijse Sint-Martinus gaan de Taizé-

vieringen door in de oneven maanden op de derde maandag om 20.00 uur. In Tervuren Sint-Jan Evangelist gaan de Taizévieringen door in de even maanden op de derde woensdag om 20.00 uur.

woensdag 21 februari 2024 in Tervuren
maandag 18 maart 2024 in Overijse
woensdag 17 april 2024 in Tervuren
maandag 20 mei 2024 in Overijse
woensdag 19 juni 2024 in Tervuren

In Dilbeek worden de Taizé-vieringen altijd op zaterdag gehouden. Om half acht beginnen we met 'inzingen': alle liederen van die bijeenkomst worden, zo mogelijk stem voor stem, doorgenomen. Om acht uur begint de echte viering met een stilte. Er worden meditatieve liederen gezongen, iemand leest uit het Evangelie; na de lezing volgt opnieuw een stilte. Gebeden klinken op.

De vieringen worden gekenmerkt door inkeer en meditatie, helemaal in de lijn van de moedergemeenschap in Taizé.

Eerstvolgende bijeenkomsten: zaterdag 24 februari, 23 maart, 27 april, 25 mei, 22 juni
Plaats: Dominiek Saviokerk, Stationsstraat 275 in Dilbeek.

De kerk is gemakkelijk te bereiken met bus en trein, maar heeft bovendien veel parkeer-gelegenheid.

Groener geloven

Onder de titel “Groener geloven” willen we in de Kerkbrief regelmatig iets doorgeven wat verband houdt met klimaat en biodiversiteit.

Dat kan zinvolle informatie zijn of (Bijbelse) inspiratie, een oproep of een idee ter navolging.

Ook denken we aan voorbeelden van een “groene” praktijk van gemeenteleden.

Het gaat om korte teksten. Ook een sprekende foto insturen kan.

Wie zich aangesproken voelt om aan deze rubriek bij te dragen, kan contact opnemen met Greet Heslinga (e-mail: greetheslinga@skynet.be). Alvast bedankt!

Niets bestaat...
dat niet iets anders aanraakt

Bovenstaande titel is een bekend citaat uit het boek ‘*Bezonden rood*’ van Jeroen Brouwers. Deze uitspraak raakt mij en ook vele anderen, begrijp ik. En dat zegt veel over ons hernieuwd besef van kwetsbaarheid en nood aan verbinding.

Dat alle leven met elkaar in verbinding staat, is iets wat de mens wel eens durfde te negeren. Decennialang dacht hij/zij dat we dankzij wetenschap en techniek de afhankelijkheid van een grillige en onvoorspelbare natuur ontstegen waren. Vandaag beseffen we dat die afhankelijkheid op een nieuwe manier helemaal terug is. Ons eigen overleven is bedreigd, nu we de gezondheid van de planeet en de ecosystemen met haar rijke biodiversiteit in gevaar hebben gebracht.

In ‘*Laudato Si*’, de Klimaatbrief van de paus uit 2015, lezen we over de aarde als “*ons gemeenschappelijk huis*” en dat “*alle wezens van het universum, door onzichtbare banden verbonden zijn en een soort universele familie vormen, een schitterende gemeenschap die ons aanzet tot een heilig, teder en nederig respect.*” (LS 89).

Al in 2004 kwam de **Wereldbond van Protestantse Kerken (WARC)** in Accra (Ghana) samen. Nu 20 jaar geleden.

*De klimaatmars op 3 december 2023
Daaraan voorafgaand: een gebedsmoment
in de ‘Botanique-kerk’ (zie foto pag. 13)*

Er kwam een **Accra-verklaring** over rechtvaardige ecologie en economie. Deze horen bij elkaar als twee brandpunten van een ellips. Er ontstond binnen de VPKB een **Accra Werkgroep**¹ die later nauw samenwerkte met **Ecokerk** (RK, opgericht in 2009)². Toen al werd over de schepping geschreven als ‘*Ons uniek huis, een godsgeschenk*’.

De schepping werd te weinig ervaren als godsgeschenk en teveel als bezit om mee te woekeren voor onszelf. (En nog...)

Zeker vanaf die tijd is ecologie niet meer weg te denken uit de actualiteit. Ook die van de kerken wereldwijd. De klimaatverandering zet zich versneld door als we niet snel ingrijpen, een kritieke grens overschrijden. Met onomkeerbare effecten, waarvan de armsten wereldwijd nu al de grootste slachtoffers zijn.

Vanaf toen werd christenen wereldwijd, nadrukkelijker dan tevoren, aangezegd dat zorg voor de schepping voortaan tot het hart van hun geloof behoort. Bekering is hier op zijn plaats. Namelijk **'ecologische bekering'** vanwege gelovigen én Kerken.

Op 18 februari begint volgens de kerkelijke jaarkalender de Veertigdagentijd. Deze zes weken voor Pasen zijn een bijzondere tijd van bezinning en inkeer. Van omkeer ook. Hierbij een gebed om thuis en in de kerk te bidden:

Gebed om omkeer

- V Zoals de aarde zich keert
van nacht naar dag,
van dag naar nacht,
A Keer ons om, God
V Van ons egoïsme
A Keer ons om, God
V Van onze dwaasheid
A Keer ons om, God
V Naar gerechtigheid
A Keer ons om, God
V Naar liefde
A Keer ons om, God
V Zoals de aarde zich keert
van nacht naar dag,
van dag naar nacht,
A Keer ons om, God; Amen.

Met dank aan de Nieuwsbrief van Ecokerk.

Greet Heslinga

¹ In de Accra Werkgroep zaten uit onze gemeente: Pieter van der Kraan, overleden november 2012 en Jaap Houtman, overleden april 2018

Uitgave VPKB: *Waarom niet?/Globalisering met een menselijk gezicht* (mei 2008)

² Ecokerk: www.ecokerk.be

VPKB

Met de aanstelling van een nieuwe vormingswerker in onze kerk, zullen er opnieuw allerlei activiteiten aangeboden worden die voor u en uw kerk interessant kunnen zijn.

Om dit aanbod zo goed mogelijk af te stemmen op de behoeftes en vragen die er leven in de gemeenten, zou ik u willen vragen om een korte enquête in te vullen. De vragen kunt u beantwoorden op persoonlijke titel of voor uw kerk in het algemeen. Uiteraard geldt hierbij dat hoe meer antwoorden er worden ingezonden, des te beter we een beeld kunnen krijgen van wat er speelt in de kerken.

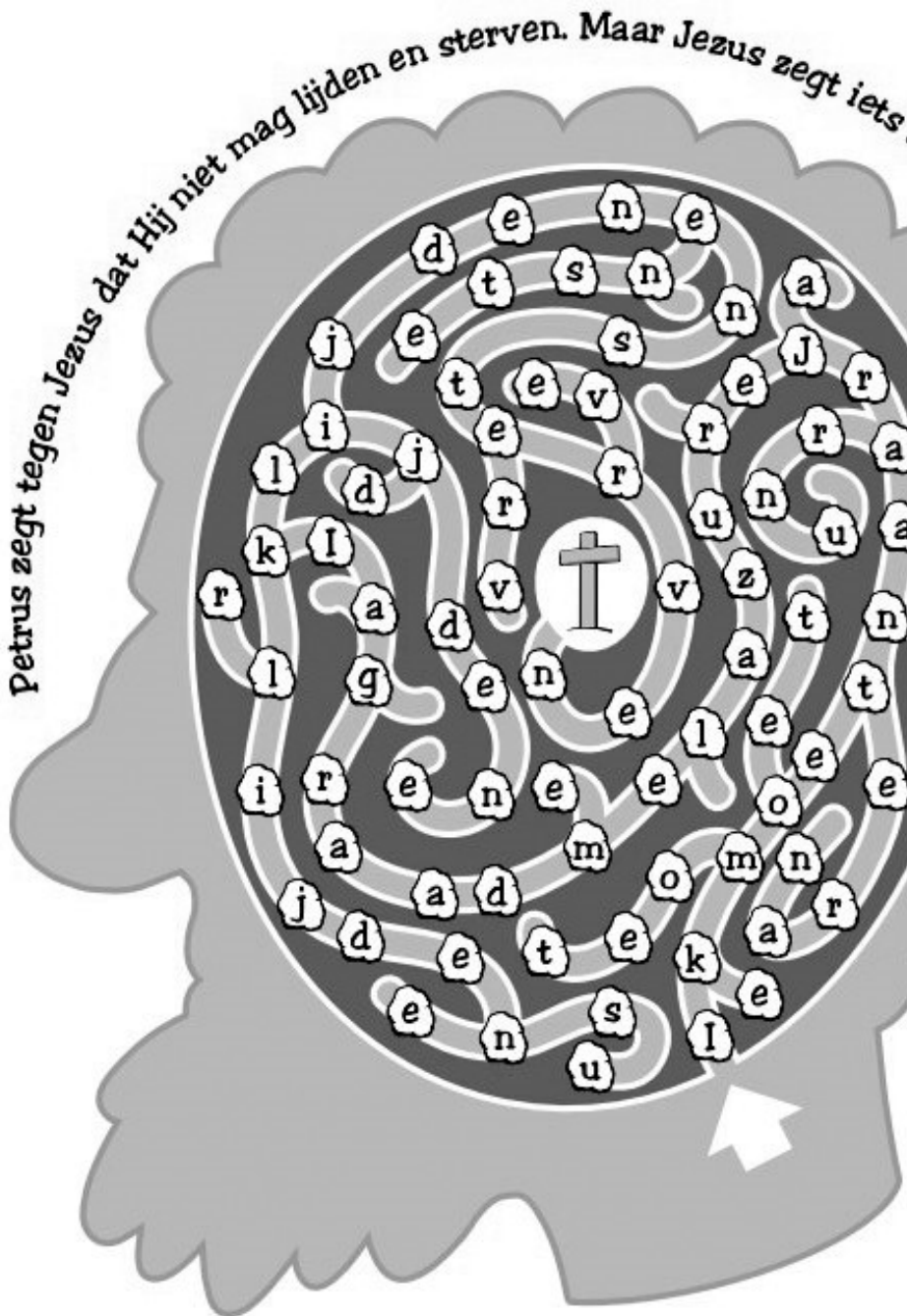
'Iedereen' wordt dus gevraagd om een enquête in te vullen, maar we hopen dat er per kerk zeker een wordt ingevuld voor de gemeente als geheel. Bedankt alvast om hier aandacht aan te geven.

De vragenlijst kunt u via de volgende link vinden:

www.jotforme.u.com/232984621493363

of gewoon vanaf de website van de Verenigde Protestantse Kerk in België:
<https://nl.protestant.link/>

ds. Arjan Knop
Verantwoordelijke voor Vorming

Het hoofd van Petrus lijkt wel op een doolhof! Hij wil niet dat Jezus in gevaar komt.

Maar Jezus wil hem iets vertellen.

Als je bij het witte pijltje aan het doolhof begint en je zoekt de weg naar het kruis in het

midden, dan krijg je te lezen wat Jezus zegt.

Je kunt die letters op de rotsblokjes hieronder schrijven. Het is een zin uit de Bijbel.

We hopen dat alle kinderen in de tijd voor Pasen tot aan het Paasfeest meedoen met de verhalen in de Kinderkerk.

Elke week luidt het thema: "Wat goed dat jij er bent!" En zo is het maar net!

Groeten van de Kinderkerk!

Contact

Protestantse
Kerk Brussel

Protestantse Kerk Brussel

*Lidkerk van de Verenigde Protestantse Kerk
in België*

Kerkgebouw

Nieuwe Graanmarkt 8, 1000 Brussel
Website: www.protestantsekerkbrussel.be

Kerkenraad

ds. Judith van Vooren, 0473 - 75 31 49
ds. Douwe Boelens, 0474 - 47 32 43
Anita Bultena (moderator), 02 - 734 52 13
Lex Buddingh (scriba), 02 - 772 70 23
e-mail: lex.buddingh@skynet.be
Paola Vitulano (diaken), 0478 - 60 78 79
Eugène Kitoko (diaken), 0485 - 02 49 12
Anne Theo Seinen (diaken), 0495 - 71 97 49

Dagelijks Bestuur

Bert Kuypers (voorzitter), 056 - 20 54 39
Mark de Geus (penningmeester),
02 - 660 53 33

Commissaris gebouwen

Theo Orie, 02 - 466 54 90

Archivaris

Wim De Hertogh, 02 - 267 66 76

Vrijwillige bijdragen

Ingrid Vercruysse, 02 - 251 59 30

Kinder- en Jeugdwerk

Kinderkerk (tot 12 jaar): Janneloes Bouman,
0472 - 92 06 09
Jeugdkerk (vanaf 12 jaar): Jart Voortman,
02 - 358 57 29
Catechese: ds. Judith van Vooren,
0473 - 75 31 49

Predikanten

regio Brussel: ds. Douwe Boelens

(verantwoordelijk uitgever)

Telefoon: 0474 - 47 32 43

e-mail: dsdouweboelens@gmail.com

regio Wezembeek-Oppem, Tervuren en

Overijse: ds. Judith van Vooren

Telefoon: 0473 - 75 31 49

e-mail: jvanvooren7@gmail.com

Kerkelijk bureau en koster

Mark van Wechem

02 - 512 03 67

e-mail: info@protestantsekerkbrussel.be

Het kerkelijk bureau is gesloten op maandag
en dinsdag.

Bankrekeningnummers

(altijd op naam van Protestantse Kerk
en BIC: KREDBEBB)

Zondagse collectes

BE22 7330 6608 7847

Vrijwillige bijdragen

BE22 4331 1627 6147

Diaconie: BE42 7350 3273 4454

Kerkbrief: (€ 20 per jaar, buitenland € 30)

BE41 4331 1482 7110

Kerkkriebels: BE49 7350 0729 3071